

le is over hen
eling der kerk
Kerk, die al
heid aan het
op de massa
iddelen) kwijt-
misschien dicht
or de Joodsche
en ontdekt, dat
toeziet op de
ederland, en op
der op wat er
t-in-verharding-
er een deel".
er Kerk en de
den zijn beide
der komst.
en niet — ziet
re. En blijft in
t gij ook afge-

J. SMELIK.

EVEN

ISATIEWERK.

an, dat ook in
erk der evange-

genoteerd wor-
neer veld wint,
spunt van alle
mlangs van de
brochure „In-
punt ook weer

n het evangeli-
gaan, dan moe-
geloovigen hoe
is getreden.
hoe meer. Want
e evangelisatie-
t nieuw. Wan-
andelingen van
Evangelisatie",
e we daarin een
zake den evan-
t referaat zijn
rgadering wer-
t:

uit van Chris-
ijn kerk. II. In
e ambtsdragers
De geloovigen,
hun profetisch
e getuigen, en
weer aan de
en tot de ge-
Zij kunnen dit
en in vrije cor-
den evangeli-
digen en te be-
stuur te ge-
Eerst door de
arbeid der ge-
a de kerk haar
gedoelde leden
ltreffende wijze

te vergelijken
(dus tien jaar
s. In artikel 92
nt 4): „de op-
n van, voor het
terkeraad. Deze
maken van de
werk in de ge-

jaren een aan-
lusies van het
in de uitspra-
congres sprak
en, de helpende
n stuur te ge-
3 spreekt men
n onder leiding

re reformatie
eten inhouden,
13'). Maar de
isatiewerk toch
uitspraken van
tijd hierin hup

at op deze han-
uit te brengen.

laatste effect, gekregen, dat we nu in de gebonden kerken een evangelisatiecentrum zien verruizen en hooren van generale deputaten, etc. etc. Want terecht is veel jaren terug door een van onze voormannen opgemerkt: „als er evangelisatiecentra gaan verruizen, dan is het mis in de kerk". Het is goed om deze dingen vandaag te bedenken en zoo de reformatie van onzen evangelisatiearbeid weer ter hand te nemen. Natuurlijk gaat dat niet buiten den kerkeraad om. Maar: „het gaat niet buiten het bijzondere ambt om" is wat anders dan „het moet van het bijzondere ambt uitgaan". Dat beteekent eveneens niet, dat de ambtsdragers ook niet zelf geroepen zijn in den evangelisatiearbeid in te gaan (een element waarop terecht prof. Greijdanus wees bij zijn bespreking van het boekje van ds Van Dooren), maar zij doen dat niet qua ambtsdragers, maar met alle anderen mede staande in en bekleed zijnde met het ambt der geloovigen.

Wanneer we dus zoo het ambt der geloovigen weer de eerste plaats schenken in het evangelisatiewerk, dan zijn we alleen maar reformatorisch bezig. Dan zijn we ook hierin geen „nieuw-lichters", maar dan gaan we zuiver terug tot wat het Woord ons zegt; en daarin ook tot wat voor jaren al werd vastgelegd als de juiste exegese van wat het Woord ons gebiedt inzake dien evangelisatiearbeid. Dat houdt dan ook zijn consequenties in: geen kerkeraadsbenoemingen meer van bestuurders van commissies, enz. Maar stimulerend werken opdat het ambt der geloovigen door die geloovigen zelf weer verstaan worde en in zijn schoonste functie zich openbare, dat is in het waarachtig profet, priester en koning zijn.

C. a. d. IJ.

J. V.

IN MEMORIAM DS J. S. POST VAN AXEL.

Op Zondag 9 Nov. is ds Post plotseling van ons heengegaan. Vlak vóór het begin van den ochtenddienst in de Geref. Kerk te Axel, toen hij met zijn medepredikant en zijn kerkeraad in de consistoriekamer bijeen was, nam God hem tot Zich. Terwijl hij met een der ouderlingen stond te praten, zakte hij plotseling ineen en even later werd door den dokter de dood vastgesteld.

Algemeen bekend is wel, dat ds Post de laatste jaren met zijn gezondheid te kampen had en dat met name zijn hart hem last bezorgde. Doch den laatsten tijd kon hij zijn werk weer regelmatig doen en 's middags zou hij, naar gewoonte, voorgaan in den Dienst des Woords.

We zouden het tragisch kunnen noemen. Doch dan zijn we niet in de lijn van ds Post. Zijn hartewensch was steeds, dat God hem midden in zijn werk zou wegnemen. En hoe is die wensch vervuld!

Terwijl in de Kerk de Gemeente vergaderd was en hijzelf vertoefde midden onder de ambtsdragers, zich begevende onder de bediening des Woords, neemt zijn God hem tot Zich in de eeuwige Sabbatsrust. Hij, die in het harnas verlangde te sterven, is plotseling door zijn Vader uit de strijdende Kerk in de triomfeerende Kerk overgeplaatst.

Emeritaat, dat woord wilde hij niet hooren. Rust nemen lag in 't geheel niet in zijn lijn. Strijden voor waarheid en recht, daartoe was hij altijd bereid.

Slechts korten tijd geleden woonde hij de predikantenconferentie en den Schooldag nog bij. En hoe heeft hij daar genoten! „De geest, die ik dáár aantrof, dat is de ware geest en in dien geest moeten we verder", was de benaming waarmee hij in 't kort dit gebeuren beschreef. De eisch van waarheid en recht lag hem zóó na aan 't hart, dat deze in de kerkelijke moeilijkheden zijn richting bepaalde.

Zijn uitwerping uit het Kerkverband, tezamen met heel zijn gemeente, lag hem zwaar en heeft hem ontzettend veel pijn gedaan. Hij was met hechte banden aan de Geref. Kerken verbonden; streed met open vizier voor de zuiverheid der ware leer, ontzag in dezen niets en niemand en bleef, ook na zijn uitwerping, getuigen van het onrecht dat zijn Kerk en hem was aangedaan. Aan de synode der Synodale Geref. Kerken zond hij vorig jaar nog een getuigenis, hetgeen door zijn kerkeraad aan alle kerken werd toegezonden. Kort geleden zond hij nog een brief aan de Synodale Geref. Kerken in Zeeuwsch-Vlaanderen om hen in Christus' Naam te wijzen op de zonde van uitwerping. Tevoren, vóór de vrijmaking, waren van zijn hand verschillende brochures verschenen, zooals „De roep tot bezinning" en „De klauw van het beest", waarin hij de Kerken oproep met haar synode tot bekeering. Is zijn stem nu verstomd, zijn woorden blijven naklinken.....

Van zijn hand verschenen verschillende bijdragen in het Geref. Theol. tijdschrift. Zoo over den auteur van den Zendbrief aan de Hebreëen, en andere.

Ook het burgerlijk leven had zijn volle belangstelling. Bij Protestanten van alle kerkformatie, zoo wel als bij R. Katholieken, was hij zeer gezien.

Bij de herdenking van Axel's bevrijding in 1945 hield hij een preek, die in het Poolsch vertaald werd, zoodat ook de bevrijders deze konden lezen.

In zijn prediking wees hij altijd door op Gods Woord. Dat is de kracht in het leven en het was ook zijn kracht. „Alles wankelt in de wereld, alleen

Gods Woord houdt stand in eeuwigheid en zal geen duimbreed wijken". „Blind in de toekomst, doch ziende in het gebod". Daarmede heeft hij 22½ jaar lang de Gemeente van Axel mede opgebouwd en dit heeft niet nagelaten zijn stempel op de Gemeente te drukken. Zijn ideaal was steeds: één met zijn Gemeente en samen te strijden voor de eere Gods. En uit dien strijd is hij Zondag 9 November verlost en bevorderd tot heerlijkheid.

We mogen God danken om wat Hij de Gemeente van Axel en al onze Kerken gegeven heeft in ds Post en Hem bidden, dat Hij Zijn getrouwmakende Genade ook ons verder schenke.

Bovenstaand in memoriam werd van uit Axel mij voor „De Reformatie" toegezonden, en verdient ter eere van den getrouwen, nu overleden, strijder voor de zaak des Heeren daar eene plaats.

S. GREIJDANUS.

Ook „De Reformatie" herdenkt met dankbaarheid den arbeid, dien deze eenvoudige, trouwe dienaar mocht verrichten in Christus' kerk. Voor jaren reeds heeft hij den strijd tegen het opkomend subjectivisme in de Gereformeerde Kerken gevoerd. We denken speciaal aan wat hij schreef over het getuigenis des Geestes. En in de laatste jaren heeft hij, inderdaad met een bloedend hart, opnieuw den door God opgelegden strijd aanvaard. Hij zag scherp „de klauw van het beest" der opkomende hiërarchie en hij waarschuwde met alle kracht! Deze worsteling heeft zijn laatste krachten verteerd. Hij is er door geknakt. Maar voor een paar weken zei hij mij nog: „Ik ben zoo innig dankbaar en blij, dat God zijn kerk niet heeft verlaten, maar haar de vrijmaking van haar zonde in zijn genade heeft geschonken!"

Nu is ds Post vrijgemaakt van alle zonde en pijn en smart.

De HEERE zij daarvoor geprezen.

C. V.

EEN NIEUW BOEK VAN PROF. GREIJDANUS.

Juist nu God prof. Greijdanus herstel geeft, mogen we zijn jongste publicatie aankondigen!

Voor mij ligt namelijk het bijna 340 bladzijden groote eerste deel van de „Bijzondere Canoniek van de boeken van het Nieuwe Testament".

Neen, ik ga over dat boek geen recensie schrijven. Daartoe ben ik niet bevoegd. Ik wil alleen mijn groote blijdschap uitspreken, dat het onzen Nestor gegeven werd ook dit groote werk te voltooien; het tweede deel is namelijk ook al geheel gereed en kan onmiddellijk gezet en gedrukt worden.

Het is voor zijn leerlingen een intens genot dit boek te mogen ontvangen en lezen. Als we het rustig op ons laten inwerken hooren we onzen Meester. Want het is weer voluit een werkstuk van dezen ras-nieuwtestamenticus. Alle problemen, die betrekking hebben op den Canon van het Nieuwe Testament naar zijn eenheid en onderdeelen, peilt Greijdanus tot op den bodem. Al het materiaal, dat licht kan verschaffen omtrent het wezen, het ontstaan, de verzameling en de verbreiding van de afzonderlijke boeken en deelen,

daarvan draagt hij zorgvuldig aan en bewerkt het met een meesterhand. Alle litteratuur beheerscht hij volkomen. Alle tegenstanders doet hij volkomen recht. Goedkoopse oplossingen verfoeit hij met heel zijn ziel. En in al zijn zoeken, wikken, wegen, oordeelen, oplossen boeit ons de worstelaar om Gods Woord te verstaan, de man, die maar één hartstocht heeft, namelijk het Woord van God in al zijn goddelijkheid en majesteit te toonen, opdat de Spreker daarvan geerd en de kerk daardoor gebouwd worde.

In dit eerste deel behandelt prof. Greijdanus nu enkele inleidende paragrafen de vier Evangelien en de Handelingen. Wat worden deze boeken stuk voor stuk en in hun onderling verband en verhouding ongelooft nauwkeurig bekeken. Wat gaat het typeerende van hun boodschap leven. Het boek is een uiterst belangrijk hulpmiddel om de fijne nuances in de boodschap, welke God in deze boeken laat hooren op te merken en zoo de Schrift al beter te leeren verstaan.

Ik wil in deze aankondiging óók nog zeggen, dat de firma Kok voor een solide en voornamelijk uitvoering van dit standaardwerk heeft gezorgd.

God geve, dat de auteur de verschijning van het tweede deel moge beleven en van nóg meer boeken daarna.

C. V.

„GEMEENE GRATIE" EN GODS GEZINDHEID JEGENS GODDELOOZEN.

Wie met eenige belangstelling de discussies omtrent de zoogenaamde „gemeene gratie" of „algemeene genade" heeft gevolgd, weet, dat daarin meermalen opdook de vraag, of we in die „gemeene gratie" te doen hebben met een bepaalde „gezindheid" Gods, en dan natuurlijk een gunstige, ten opzichte van de op deze wereld en in deze bedeeeling levende menschen, speciaal jegens de goddeloozen.

Door alle werkelijk gereformeerden wordt van harte aanvaard, dat er in God is een gezindheid van „genade" en dan wel in den zin van „schuldvergevende genade" jegens alle uitverkorenen en een gezindheid van „toorn" en dan wel van volstrekt verdoemenden toorn jegens alle verworpenen. Maar nu kwam ook de vraag op: moet er nu naast, of liever: tusschen deze tweeërlei, in haar effect volstrekt antipolaire, gezindheid nog een derde gezindheid jegens de menschen in God worden aangenomen? Een gezindheid, die, omdat ze zich tot alle menschen zou uitstrekken, heel de menschheid als zoodanig zou omvatten, „algemeene genade" of „algemeene goedheid" of „gemeene gratie" kan worden genoemd.

Neemt men het bestaan van een dergelijke „tusschengezindheid" in God aan, dan komt de zaak zoo te staan, dat tot alle menschen tweeërlei gezindheid Gods uitgaat. De uitverkorenen deelen in die genade — de bijzondere of schuldvergevende genade — welke zich alleen tot hen uitstrekt. Maar bovendien hebben zij dan deel aan die „algemeene genade", die aan alle menschen wordt geschonken. En de verdoemden staan allereerst onder Gods eeuwigen toorn, maar zij ontvangen daarbij eveneens toch ook die „algemeene genade".

Over de vraag of van de „algemeene genade" als van zoo'n „midden-gezindheid" in God kan worden gesproken, willen we een paar opmerkingen maken.

Als we ook ten aanzien van deze kwesties naar de Schrift willen luisteren, moeten we allereerst vasthouden, dat God in goddelijk welbehagen neerziet op al zijn schepselen qua schepselen. Een eeuwig welbehagen heeft God in het groote veelvormige werkstuk zijner handen. Hij zag al wat Hij gemaakt had en zie, het was zeer goed.

Nu is het evenwel zoo, dat de menschen nooit schepselen-zonder-meer zijn! Wie over de menschen als schepselen spreekt, spreekt dus over een abstractie. De menschen zijn immers schepselen, die op een bepaalde wijze denken, handelen, leven! En in die activiteit nemen zij een bepaalde houding aan jegens God. Zij erkennen en dienen Hem met een volkomen hart en aanvaarden dus het verbond waarin God met hen leven wilde. Of — zij verwerpen en verbreken dat eenmaal en daarna permanent.

Na den val van Adam zijn alle menschen van nature verbondsbrekers, zondaren, en als zoodanig verkeeren zij allen in den staat des verderfs.

Maar het heeft God behaagd een zekere menigte van menschen, niet beter of waardiger dan de anderen, maar met de anderen in de gemeenschappelijke ellende liggende, naar zijn vrij en eeuwig welbehagen tot de zaligheid uit te kiezen uit louter genade.

Ten gevolge van deze verkiezing nu zijn er onder de concrete menschen, levend op deze wereld, tweeërlei soort. Er zijn uitverkorenen, aan wie God in Christus zijn genade schenkt. Het zijn de vaten der barmhartigheid, die nu deelen in Gods genadegedachte. En daartegenover staan de verworpenen, de vaten des toorns, naar wie Gods toorngezindheid uitgaat ten eeuwigen verderve.

Wanneer wij nu Gods doen met deze tweeërlei menschen, zooals dat in de Heilige Schrift geteekend